

Декану Филолошког факултета Универзитета у Београду,
проф. др Иви Драшкић Вићановић

Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду

ПРЕДМЕТ: Одговор на Приговор Александра Радовића на Извештај Комисије за избор лектора за ужу научну област Англистика, предмет Савремени енглески језик

Одлуком Изборног већа Филолошког факултета Универзитета у Београду бр. 1865/1 од 18. 09. 2025. године именовани смо у Комисију за припрему извештаја о кандидатима на конкурс за избор лектора за ужу научну област Англистика, предмет Савремени енглески језик. На конкурс, објављен у листу „Послови“ бр. 1169 од 29. 10. 2025. године, пријавило се 6 кандидата (Марија Гагић, Александра Јанковић, Милош Мирковић, Александар Радовић, Тамара Тошић и Јована Чапрић). Комисија је 27. 11. 2025. године поднела Извештај (бр. 2537/2) са образложеним закључним мишљењем и предлогом за избор кандидата Милоша Мирковића.

Кандидат Александар Радовић је поднео Приговор (бр. 2537/3 од 5. 12. 2025) на Извештај Комисије, због, како наводи, „изражене пристрасности и неправилно образложеног реферата Комисије“. Приговор је достављен Комисији на изјашњење дописом декана Филолошког факултета проф. др Иве Драшкић Вићановић бр. 2537/4 од 8. 12. 2025. године.

Комисија је пажљиво размотрила све наводе из Приговора, и закључила да је Приговор неоснован, из разлога које у даљем тексту излажемо.

Најпре, кандидат Александар Радовић у Приговору износи **неутемељене тврдње о необјективности Комисије, које су производ неправилног тумачења и представљања Извештаја, правилника и процедура, и које не успева да поткрепи доказима.** У овом контексту пре свега истичемо озбиљне оптужбе на рачун Комисије, а посебно председнице Комисије проф. др Биљане Чубровић, које подносилац Приговора износи у закључном делу документа. Кандидат Радовић наводи:

„Комисија је показала да је актуелна опструкција наставе на Савременом енглеском језику П1–П4, која је резултат Приговора проф. др Биљане Чубровић, иницирана у покушају да се створе услови да предложени кандидат Мирковић поново дође на Катедру, што не би било могуће да су групе на овом предмету распоређене на још три демонстратора.“

Кандидат Радовић, дакле, сматра да је са предметним конкурсом повезан ранији случај Извештаја којим се предлаже избор три демонстратора за предмете Савремени енглески језик и Енглески језик. На поменути Извештај проф. др Биљана Чубровић уложила је Приговор, а Изборно веће Филолошког факултета је потом гласало и није усвојило Извештај.

Кандидат Радовић, пре свега, тенденциозно квалификује подношење Приговора на дати реферат и последичну одлуку Изборног већа као опструкцију наставе, и то у тренутку када је и сам свестан да се настава несметано одвија, те да ни о каквој опструкцији не може бити речи. Посебно је необично што такву оцену износи у тренутку када сам подноси Приговор у коме позива Изборно веће да одбаци Извештај са предметног конкурса, те да тиме одложи ангажовање новог лектора у настави. Властити чин подношења Приговора кандидат Радовић исправно перципира као своје право, а не као вид опструкције; међутим, остаје нејасно због чега у случају Приговора проф. др Чубровић износи другачије тумачење.

Још је важније, ипак, разјаснити да **проф. др Биљана Чубровић при подношењу Приговора није могла имати никакав неоправдан интерес да створи услове за долазак било ког кандидата на Катедру, будући да су такви услови већ постојали и много пре њеног Приговора, па чак и пре самог почетка спорног конкурса за избор демонстратора.**

Наиме, Веће Катедре за англистику једногласно је подржало расписивање конкурса за место лектора 11. јула 2025. године, у тренутку када су сва демонстраторска места на Катедри била попуњена. Дакле, Катедри је нови лектор био потребан без обзира на ангажман демонстратора. Другим речима, негативно изјашњавање Изборног већа о Извештају са конкурса за демонстраторе, до ког је дошло 27. новембра 2025. године, никако није могло бити предуслов за ангажовање кандидата Милоша Мирковића, нити било ког другог кандидата, на позицији лектора.

Погрешно тврдећи како за лектора не би било места да су групе додељене демонстраторима, кандидат Радовић имплицира да је једини пријављени кандидат ког је било могуће изабрати онај чије је ангажовање у идућој години већ планирано у улози демонстратора – дакле, он сам. Стога је парадоксално што се кандидат Радовић у Приговору служи квалитетима других неизабраних кандидата као аргументима и тобоже се залаже да Комисија пажљивије размотри њихове предности, док у исто време закључује да ни за кога од њих није било места на Катедри, односно да се то место морало смишљено стварати опструкцијом наставе.

Имајући све наведено у виду, Комисија закључује да је подносилац Приговора дате оптужбе изнео произвољно, без утемељења у чињеницама и без разумевања конкурсне процедуре, односно да се у покушају да дискредитује Комисију послужио тврдњама које су недоследне и у супротности са проверљивим и доступним информацијама.

Настављајући да у везу доводи ова два конкурса, подносилац Приговора у даљем тексту наводи:

„Док се у Приговору позивала на високе просечне оцене, проф. др Биљана Чубровић сада предлаже кандидата који је имао најнижу просечну оцену од читаве поставке демонстратора у прошлој школској години. [...] изражавам наду да ће

Изборно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду одбацити Извештај јер је наглашено необјективан и у колизији са критеријумима за које се председник Комисије наводно залагао само месец дана раније.“

Подносилац приговора, дакле, поново неосновано пореди два различита случаја, показујући при томе да није упознат са прописима.

Најпре треба навести да су у случају избора демонстратора високе просечне оцене непредложених кандидата биле само део једног од аргумената у Приговору проф. др Биљане Чубровић, а не и пресудни критеријум за чију се примену проф. др Чубровић залагала. Тачно је да је проф. др Чубровић у својој примедби подсетила на значај просечних оцена из групе релевантних предмета, као и на потребу да се у реферату о демонстраторима наведу просечне оцене кандидата на свим нивоима студија. С тим у вези, Комисија упућује подносиоца Приговора на релевантне **Правилнике који се тичу избора демонстратора и лектора**. Члан 9 Правилника о ближим условима, начину и поступку избора сарадника ван радног односа – демонстратора прописује да се при одлуци Комисије о кандидату у обзир узима „просечна оцена на сваком нивоу студија” и „просечна оцена из групе предмета уже научне области којој припада и предмет на којем ће бити ангажован”. Правилник о ближим условима, начину и поступку стицања звања и заснивања радног односа сарадника (лектора и асистената) у свом Члану 13, који се односи на процес састављања реферата, не захтева од Комисије да исту пажњу посвети укупним просечним оценама и оценама из предмета на коме ће сарадник бити ангажован, а посебно не да их има у виду као пресудни критеријум при предлагању кандидата. Стога, замерка проф. др Чубровић да се у Извештају о избору демонстратора не наводе просечне оцене пријављених кандидата – што је обавеза прописана одговарајућим Правилником – никако не може бити у колизији са одлуком предметне Комисије да за лектора предложи кандидата који нема највиши просек међу пријављенима, будући да таквом одлуком ова Комисија не крши ниједан важећи пропис.

Поред размотрених тврдњи, кандидат износи још низ коментара у којима доводи у питање објективност Комисије. Тако на почетку Приговора наводи:

„Ради транспарентности и објективности, принципа којима се Комисија [...] није водила, наводим све пријављене кандидате по просечној оцени.“

Кандидат потом износи просечне оцене свих кандидата на сваком нивоу студија. С обзиром на то да су све поменуте оцене доступне и у Извештају, где их је Комисија уредно навела, остаје нејасан разлог због ког кандидат у Приговору понавља ове податке, као и утемељење за тврдњу о наводној нетранспарентности у раду Комисије. Чињеница да Комисија, узевши у обзир и друге релевантне податке, за избор у звање није предложила кандидата са највишом просечном оценом на основним академским студијама, не може се сматрати примером необјективности.

На првој страни Приговора, а и даље у вези са просечним оценама, кандидат Радовић потом наводи:

„Будући да се међу пријављеним кандидатима налазе три студента генерације, сматрам да је неопходно сагледати и тај контекст како би се подвукла изражена пристрасност Комисије.“

Затим се излажу просечне оцене неколико студената генерације са Катедре за англистику, од којих се половина није пријавила на овај конкурс, те је упитно због чега је подносилац Приговора сматрао примереним да се послужи њиховим подацима. Подносилац Приговора закључује да други студенти генерације, укључујући и њега самог, имају вишу просечну оцену од предложеног кандидата.

Тачно је да поменуте колеге имају вишу просечну оцену од предложеног кандидата, који је завршио основне студије са просечном оценом 9,50, и истичемо да Комисија у Извештају нигде није тврдила супротно. За сва три пријављена студента генерације Комисија је навела податак о овом признању и њихову просечну оцену, те није јасно где подносилац Приговора уочава изражену пристрасност. Поставља се питање да ли кандидат Радовић сматра да је чињеницу да је Милош Мирковић студент генерације Комисија требало да изостави због тога што су неки други студенти генерације, од којих многи нису били кандидати на овом конкурс, имали нешто више просечне оцене.

Прелазећи на анализу представљених резултата предложеног кандидата Милоша Мирковића, подносилац Приговора износи и закључак да је „Комисија уложила напор да вештачки продужи биографију кандидата Мирковића науштрб релевантних достигнућа осталих, сјајних кандидата”.

Нејасно је шта кандидат Радовић подразумева под „вештачким” продужавањем биографије. Комисија напомиње да у Извештају није могла навести ниједну ставку која није поткрепљена уредно предатом документацијом предложеног кандидата. Ипак, подносилац Приговора у даљем тексту на сличан начин наводи:

„Комисија је веома битним сматрала податке о издавачима часописа *Archives of Pharmacy* (можда поново у циљу продужавања биографије Милоша Мирковића), као и о његовој категоризацији (M51). Истовремено, није наведена категорија часописа *Philologia* – M52.“

Напомињемо да Комисија нигде није навела да су категорија и подаци о издавачу часописа „веома битни”. Поменути подаци о часопису *Archives of Pharmacy* наведени су јер их је кандидат Мирковић уредно уврстио у своју биографију, те поново истичемо да не може бити говора о продужавању биографије на које се подносилац Приговора упорно позива. Комисија је податак о категорији часописа из друге научне области навела будући да он не мора бити познат филолошкој научној заједници.

Поред неоснованих тврдњи о пристрасности Комисије, кандидат Александар Радовић у Приговору **неоправдано покушава да оспори резултате предложеног кандидата, док у исто време неосновано тврди да су његови резултати изостављени и омаловажени.**

На једном од оваквих места у Приговору, цитирајући ставку из биографије предложеног кандидата у којој се наводи да је кандидат Мирковић био прималац локалне стипендије, подносилац Приговора наводи:

„Две године заредом био сам стипендиста Фонда за младе таленте и примао престижну стипендију „Доситеја“, која се додељује најбољим студентима завршних година основних и мастер академских студија у Републици Србији, што је Комисији уредно наведено у приложеној конкурсној документацији, а на првој години докторских студија остварио сам право на стипендију Министарства науке, технолошког развоја и иновација за студенте докторских академских студија и њихово укључивање у рад акредитованих научноистраживачких организација (НИО). [...] Доводи се у питање због чега је Комисија сматрала релевантним податак о локалној стипендији града Ваљева када се међу пријављенима налази неко ко је на основу академских резултата добио могућност да буде укључен у рад Филолошког факултета као акредитоване НИО, што је за позицију лектора далеко релевантније уколико се такви подаци узимају у обзир.“

Пре свега, из овог навођења података о властитим стипендијама могло би се закључити да је Комисија дате податке кандидата пропустила да укључи у Извештај, што није случај, будући да су све стипендије које кандидат овде помиње у Извештају уредно приказане. Стипендија коју је кандидат Мирковић примао наведена је јер ју је кандидат уредно уврстио у своју биографију, баш као што су јасно наведене и све стипендије подносиоца Приговора. Комисија у Извештају ни на једном месту није навела да је стипендију кандидата Мирковића вредновала као значајнију и релевантнију од стипендије подносиоца Приговора, нити је предложеном кандидату по овом основу дала предност. Узевши у обзир друге резултате пријављених кандидата, Комисија се при доношењу одлуке није ослањала на стипендије које су кандидати примали као на пресудан критеријум, али их је за све кандидате доследно навела.

На сличан начин, у наставку Приговора подносилац наводи:

“Комисија је сматрала релевантним софтвере у којима је предложени кандидат радио у Министарству за европске интеграције, а потпуно изоставила значајне податке о мом ангажману при Адвокатској комори Србије. У биографији у коју је Комисија имала увид јасно се наводи да међу хонорарне преводилачке послове које сам за њих обављао између осталог спадају: симултано превођење током вођеног обиласка Народне скупштине поводом Дана адвокатури 2024. и писмени превод програма свечане академије, превод Закона о правозаступницима из 1862, као и усмено превођење приликом састанака представника Адвокатске коморе са Делегацијом Европске уније у Србији у марту 2024. и 2025.“

Пре свега, Комисија напомиње да познавање водећих преводилачких софтвера не може бити ирелевантно у контексту избора лектора за Савремени енглески језик, будући

да је превођење саставни део овог предмета. У контексту преводилачког искуства подносиоца Приговора, Комисија подсећа да је уредно навела хонорарни ангажман у оквиру кога кандидат Радовић од фебруара 2024. обавља послове усменог и писменог превођења при Адвокатској комори Србије, као и препоруку која се односи на симултано превођење. Уз то, Комисија је и Извештају посебно навела и објављени превод Закона о правозаступницима из 1862. Александра Радовића у издању Адвокатске коморе Србије, за који је кандидат доставио фотокопију извода из COBISS-a, а не и сам текст превода. Дакле, Комисија је у Извештају уредно навела све податке које је подносилац Приговора поднео у оквиру конкурсне документације у мери у којој их је сматрала релевантним, али се дакако није могла осврнути на квалитет превода Закона о правозаступницима из 1862. јер његов текст кандидат није приложио. Будући да се подносилац Приговора и у самом Приговору позива на свој објављени превод, Комисија га је прибавила, а његову стручну анализу приложила уз овај Одговор на Приговор у Додатку 1. Комисија је, такође, констатовала да се подаци наведени у COBISS-у не подударају у самом ЦИП запису и фотографији корице овог превода (в. Додатак 2 овог Одговора). Наиме, на корици која је достављена репозиторијуму Народне библиотеке Србије (доступна на: Услови употребе датотеке :: dCOBISS.SR), наслов превода на енглеском гласи *Law on Lawyers from 1862*, док у самом ЦИП запису стоји *Law on Attorneys from 1862*. Каснијом анализом превода датом у Додатку 1 овог Приговора испоставља се да ниједан није одговарајући.

Осврћући се у наставку на ставке у биографији које се односе на јавна излагања предложеног кандидата, подносилац Приговора наводи:

„Није јасно у чему се конкретно огледа релевантност гостовања предложеног кандидата на јавном медијском сервису, а ни излагања на промоцији наведеног часописа, односно зашто би овакви подаци утицали на то да се Комисија определи да њега предложи за место лектора.“

Иако јавни наступи у сврхе популаризације науке јесу релевантни за стицање звања на високошколским установама, Комисија ни на једном месту није навела да су ова излагања разлог што се определила да за место лектора предложи кандидата Мирковића. Подносилац Приговора, дакле, још једном показује да не прави разлику између ставки које Комисија наводи јер су их у биографији уредно навели сами кандидати и оних које су издвојене као пресудне за доношење одлуке. Није јасно да ли подносилац Приговора, који неоправданим изостављањем значајних података сматра то што Комисија није подробно описала његове радне задатке у оквиру сваког од ангажмана, у исто време сматра да је поједине ставке у биографији предложеног кандидата требало у потпуности искључити из Извештаја.

Подносилац Приговора даље наводи:

„[...] у представљању моје биографије дошло је до недопустивог пропуста у виду ненавођења пуног назива курса на ком сам на Катедри за англистику држао

вежбања у школској 2024/2025, а који гласи: Англофона књижевност СПЕЦ (Савремени британски роман 1/2). Не само што је скраћен назив, већ је и потпуно занемарена чињеница да је то курс за англисте на четвртој години, тј. матични предмет. С обзиром да двотрећинску већину чланова Комисије чине дугогодишњи професори Катедре за англистику, до оваквог превида није требало да дође. Необично је такође да се похваљује „висок ниво припремљености, поузданости и одговорности у наставном процесу“ предложеног кандидата када се међу пријављенима налази неко коме је непосредно по завршетку мастер студија указано поверење да предаје завршној години на матичној катедри.“

Није јасно због чега кандидат сматра ненавођење конкретног изборног курса у оквиру предмета Англофона књижевност недопустивим пропустом, тј. на који начин сматра да би податак да се радило о курсу Савремени британски роман, а не о неком од друга два изборна курса на истом предмету, у овој ситуацији био од изразитог значаја. Податке о години студија на којој се предмет изводи Комисија није наводила ни за остале кандидате, не сматрајући да значај и релевантност предмета треба рангирати према години на којој се изводе. Подносилац Приговора у овом наводу износи став да је сама чињеница да му је указана прилика да изводи вежбања на поменутом курсу доказ његовог успеха у наставном раду, те имплицира да би у светлу тог успеха требало занемарити резултате предложеног кандидата. Комисија је, ипак, била мишљења да указано почетно поверење не може бити доказ успеха у наставном процесу, већ да о томе могу говорити искључиво резултати обављеног рада. У том смислу, Комисија указује на то да рад кандидата Радовић са студентима Катедре за англистику није настављен у другој години његове демонстратуре.

Подносилац Приговора преиспитује и објављене радове предложеног кандидата, те у Приговору наводи део Извештаја у коме су они представљени:

„Навод:

„Кандидат Мирковић објавио је следеће научне и стручне радове (приложене фотокопије):

Mirković, M. (2025). Examining Conceptual Metaphor in the Legal Discourse of the EU Acquis. *Philologia*, 23(1). (pre-publishing)

Mirković, M. (2025). Intervju sa Džonatanom Kerolom. *Književna fantastika*, 11, 161–165.

Kerol, Dž. (2025). Kuća na pljusk (M. Mirković, prev.). *Književna fantastika*, 11, 74–90.

Кандидат је приложио текст још једног научног рада (*Exploring Syntactic Ambiguity Enablers in News Headlines*) и потврду главног уредника којом се потврђује да је прихваћен и предвиђен за штампу у наредном броју катедарског научног часописа *Belgrade BELLS*.“

Примедба:

Секција „Pre-Publishing“ на сајту часописа *Philologia* уведена је тек недавно, а у њој се тренутно налази једино рад предложеног кандидата Мирковића. Без ове секције, кандидат Милош Мирковић не би могао да наведе ниједан објављени научни рад [...]. Ја такође имам један рад прихваћен за објављивање у часопису *BELLS* (M51), што одговорни могу да потврде.“

Пре свега, треба напоменути да је секција „Pre-Publishing“ на платформи датог часописа постојала много пре него што је у њој објављен рад предложеног кандидата, те да постоји и постојала је и у другим часописима у издању Филолошког факултета који користе софтвер *Open Journal Systems*. Стога је тврдња од које кандидат Радовић полази нетачна, премда она свакако не би представљала оправдан разлог да Комисија уредно приложени рад кандидата Мирковића не наведе у библиографији предложеног кандидата. Нејасно је зашто би Комисија разматрала хипотетичку ситуацију до које би дошло да предложени кандидат нема једну од публикација која је двоструко позитивно рецензирана, припремљена за штампу и потом објављена у датој секцији. Такође изненађује што подносилац Приговора имплицира како би одсуство објављених научних радова било отежавајућа околност за предложеног колегу, будући да себе истиче као изузетног кандидата иако он сам није био у позицији да наведе ниједан рад објављен или прихваћен за објављивање у категоризованом научном часопису.

Наиме, кандидат Радовић у конкурсној документацији није доставио никакав податак о раду на који се овде позива, тј. није навео ни да је рад прихваћен за објављивање у часопису *Belgrade BELLS*, нити приложио текст поменутог рада. Комисија стога овом информацијом није могла располагати нити је узети у обзир. Предложени кандидат је доставио текст рада и потврду о раду прихваћеном за објављивање са потписом проф. др Александре Јовановић, главног уредника часописа, и печатом Катедре за англистику.

Осврћући се на чињеницу да је Комисија навела како је током студија објавио рад у стручном часопису, кандидат наводи:

„Јасно је да се коментаром о „студентском раду“ покушава умањити моја биографија, али Комисија није поменула изузетно релевантан податак који је уредно наведен у конкурсној документацији. Наиме, овај истраживачки рад је заиста написан у оквиру предмета Савремени енглески језик Г-6, али нисам га објавио ја самоиницијативно, већ су га предавачи на курсу предложили као један од три најбоља у изузетно јакој генерацији. И те како је релевантна чињеница да сам са 22 године могао да напишем довољно квалитетан рад за објављивање, и то на предмету Савремени енглески језик, на ком сада конкуришем за место лектора, за разлику од кандидата Мирковића [...].“

Будући да сам кандидат у тексту истиче да сматра како га објављивање рада написаног у оквиру курса на основним студијама издваја у односу на предложеног колегу, није јасно зашто навод Комисије о студентском раду истовремено интерпретира

као негативан и омаловажавајући. Потом објашњава да није самоиницијативно објавио рад, што се чини излишним јер Комисија такав коментар нигде није ни навела; иста формулација (*кандидат је објавио*) коришћена је и при навођењу других радова осталих кандидата, за које се такође подразумева да нису објављени пуком одлуком самих кандидата, већ су такође прошли кроз различите процесе селекције, рецензије или добијања препорука. Стиче се утисак да се кандидат Радовић и овде служи контрадикторном аргументацијом и указује на наводна омаловажавања, која у тексту Извештаја нису присутна, не би ли Комисију представио као пристрасну.

У истом светлу подносилац Приговора покушава да представи Комисију и у наредном сегменту Приговора, наводећи:

„Навод:

„Остале стручне волонтерске активности које кандидат Радовић наводи у пријави су следеће:

- Од новембра 2024. —, помоћник уредника научног часописа *Philologia*, Филолошки факултет у Београду“

Примедба:

Председник Комисије, проф. др Биљана Чубровић, уједно је и главни уредник часописа *Philologia*, што ствара велику дилему у контексту Извештаја. Не само што се као мени непосредно надређени члан Редакције није осврнула на број задужења, њихову разноврсност и квалитет и ажурност мог рада, већ је одабрала да не наведе ни она општа места која сам ја пописао у биографији, тј. техничку проверу радова и усклађивање са смерницама часописа, као и комуникацију са ауторима, свodeћи протеклих годину дана мог залагања и спремности да на сваки радни задатак одговорим у најкраћем могућем року на „волонтерску активност“. Као што је био случај и са Савременим британским романом, мало након завршетка мастер академских студија укључен сам у рад овог часописа. То поверење је указано мени, а не предложеном кандидату, који је тада радио на Катедри.“

Подносилац Приговора у овом параграфу износи властиту позитивну оцену свог рада у часопису *Philologia*, на коју свакако има право; међутим, утисак кандидата о сопственом ангажману не представља објективну чињеницу коју би Комисија била у обавези да изнесе. Комисија је уредно навела да је кандидат био ангажован као помоћник уредника, а није детаљно описивала његове појединачне задатке, које и сам кандидат карактерише као „општа места“ и који су подразумевани део обавеза помоћника уредника. Необично је што кандидат инсистира на томе да се истакну појединости сваког његовог ангажмана, иако и сам примећује да не излазе из оквира подразумеваних дужности за дату позицију.

У исто време, нејасно је зашто се подносилац Приговора пореди са предложеним кандидатом у контексту добијања позиције помоћника уредника у часопису *Philologia*, те наводи да му је указано поверење које колеги није указано. Наиме, предложени кандидат Мирковић (који има искуство рада у другом научном часопису) није био један

од кандидата за помоћника уредника у часопису *Philologia*, те Редакција никада и није била у ситуацији да бира да ли ће поверење указати једном или другом кандидату.

Осврћући се на то што је Комисија у образложењу одлуке истакла резултате предложеног кандидата у настави на предмету Савремени енглески језик П-3/4 (ниво Б2), подносилац Приговора наводи:

„Као што је већ напоменуто, ја сам држао (и држим) исти овај предмет на два нивоа, а поред тога сам изводио вежбања и на специјалном курсу за студенте завршне године Катедре за англистику, што, уз ангажман у часопису *Philologia*, сведочи о мојој припремљености, поузданости и одговорности у наставном процесу. И ја сам у претходним роковима састављао тестове за свој предмет и реализовао испите, као што то раде сви који се на било ком месту баве радом у настави, те не видим у томе разлог за препоручивање кандидата Мирковића за место лектора.“

Пре свега, Комисија указује на то да је у тренутку пријаве на конкурс кандидат Радовић иза себе имао годину дана искуства на нижем (А2) нивоу предмета Савремени енглески језик П-3/4. На овом предмету је, услед паралелног ангажовања на предмету Англофона књижевност СПЕЦ (Савремени британски роман), кандидат Радовић имао мањи фонд часова у односу на остале демонстраторе истовремено ангажоване на предмету Савремени енглески језик. На курсу Савремени енглески језик П-3/4 (ниво Б2) кандидат Радовић је у тренутку јављања на конкурс био ангажован тек неколико дана.

Кандидат Милош Мирковић, са друге стране, имао је иза себе две године искуства у настави на курсу Савремени енглески језик П-3/4 (ниво Б2). Дакле, у контексту избора лектора на предмету Савремени енглески језик, Комисија истиче **не само дуже искуство кандидата Мирковића у наставном раду на Катедри за англистику, већ и чињеницу да је, током две године демонстратуре, на релевантном предмету био ангажован у пуном капацитету и на вишем нивоу.**

Поред тога, није јасно на основу чега кандидат Радовић претпоставља да се на демонстраторским задацима показао једнако добро као предложени кандидат. Другим речима, необично је што подносилац Приговора, полазећи од чињенице да су и други кандидати били ангажовани у настави, закључује да смисао кандидата Мирковића за наставни рад не би требало похвалити. Износећи овакве оцене, кандидат Радовић још једном пропушта да уочи разлику између добијања задатка и успеха у његовом обављању.

Коначно, кандидат Радовић **неосновано доводи у питање критеријум континуитета у раду на Катедри за англистику којим се Комисија водила:**

„Навод:

„Комисија се сагласила да би предност требало дати кандидатима који у овом тренутку имају континуитет у раду на Катедри за англистику. У ту категорију спадају Александра Јанковић и Милош Мирковић.“

Примедба:

Овај закључак Комисије је недвосмислено неистинит. Кандидати Александра Јанковић и Милош Мирковић на Катедри за англистику радили су до 31. октобра 2025. године, што је и написано у Извештају, на чијем крају стоји датум 25. 11. 2025. Ови кандидати, стога, немају континуитет у раду. Од шесторо пријављених кандидата, петоро је радило на Катедри, а једини кандидат који може да испуни тај критеријум сам ја, који у текућој школској години држим и Савремени енглески језик П-3/4 на нивоу Б2 и на нивоу А2 услед онемогућавања доласка три нова демонстратора.“

Пре свега, треба приметити да подносилац Приговора и овде тенденциозно говори о онемогућавању доласка демонстратора, уместо – како би једино било објективно и у складу са академским начелима – о одлуци Изборног већа да у спорном случају не усвоји Извештај Комисије.

Важније је, међутим, размотрити његову тврдњу о одсуству континуитета у раду поменутих колега на Катедри за англистику. Кандидати Александра Јанковић и Милош Мирковић завршили су другу годину демонстратуре са истеком претходне академске године и тако остварили двогодишњи континуитет у раду на Катедри. У истом периоду пријавили су се на предметни конкурс за место лектора, који је расписан пре истека њихових уговора. **Чињеница да конкурсна процедура има своје трајање, те да је до закључења Извештаја протекло двадесет и пет дана од истека уговора ових кандидата, не може се представити као одсуство континуитета у њиховом раду.**

Комисија поново истиче да је кандидат Радовић у тренутку пријаве на конкурс и закључења Извештаја тек започињао другу годину демонстраторског ангажмана, док су **Александра Јанковић и Милош Мирковић непосредно пре пријаве на конкурс испунили уговорне обавезе за обе године демонстратуре.** Комисија сматра да није оправдано очекивање кандидата Радовића – да се континуитет у раду на Катедри дефинише тако да, парадоксално, овај критеријум испуни само кандидат са мање искуства, који је у раду Катедре учествовао у току једне академске године која је претходила одлуци Комисије, а не кандидати који су у том раду учествовали током претходне две академске године.

Комисија закључује следеће:

1. Као што је показано, тврдње кандидата Александра Радовића о пристрасности и необјективности Комисије обилују нагађањима и инсинуацијама, те контрадикторним и неправилним тумачењима навода из Извештаја, потреба Катедре и релевантних прописа. **Поједине тврдње подносиоца Приговора основано се могу тумачити као свесна повреда части председнице Комисије.**
2. **Неосноване су тврдње кандидата Радовића о изостављању релевантних елемената из његове биографије.** При презентовању биографије Комисија није изоставила ниједну ставку коју је кандидат навео, већ је у опису појединих ставки резимирала кандидатово опширно представљање појединих активности.

Комисија је мишљења да је биографија кандидата Радовића у постојећем Извештају представљена врло детаљно, чак уз навођење трајања појединих обука којима је присуствовао у минутима. При представљању биографије кандидата Радовића Комисија није износила суд о његовом успеху у навођеним задужењима, што подносилац Приговора такође погрешно тумачи као изостављање релевантних података. Док инсистира на темељној анализи свих својих резултата, кандидат се руководи другачијим критеријумима када је у питању предложени кандидат, замерајући Комисији што је поједине ставке у његовој биографији уопште укључила у Извештај.

3. Подносилац Приговора на више места у тексту **неосновано оспорава резултате уредно наведене у биографији предложеног кандидата**. При томе износи нагађања и разматра хипотетичке ситуације, нуди властити произвољни суд о релевантности појединих података, погрешно представља критеријуме на којима је Комисија засновала образложење предлога, и на произвољан и неакадемски начин упоређује предложеног кандидата са особама које се нису пријавиле на овај конкурс нити га овластиле да се служи њиховим подацима.
4. Комисија није сагласна са оценом подносиоца Приговора да је од свих кандидата једино он успео да испуни критеријум континуитета у раду на Катедри за англистику. Ценећи **континуитет у раду на Катедри који су остварили Александра Јанковић и Милош Мирковић током протекле две академске године**, Комисија им је током састављања реферата према поменутом критеријуму пружила предност у односу на подносиоца Приговора.

С обзиром на све изнете аргументе, Комисија је мишљења да је Приговор необјективан, неоснован и у супротности са академским начелима, те остаје при предлогу изнетом у реферату. Комисија Милошу Мирковићу даје предност у односу на подносиоца Приговора пре свега због дужег искуства у раду на Катедри за англистику и искуства на вишем нивоу релевантног курса. Током овог ангажмана кандидат Мирковић се издвојио одговорношћу и поузданошћу, смислом за наставни рад и колегијалним ставом. У односу на подносиоца Приговора, кандидат Мирковић издваја се и богатијим радним искуством ван Катедре (у настави, превођењу и лектури), као и бројем и квалитетом превода и научних радова.

Закључно мишљење и предлог Комисије

На основу свега изложеног, као и након разматрања свих навода изнетих у Приговору, Комисија је мишљења да је Приговор неоснован, те једногласно остаје при предлогу датом у Извештају Комисије.

Сходно томе, Комисија упућује Изборном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду предлог да усвоји Извештај Комисије и да за лектора за ужу научну област Англистика (предмет Савремени енглески језик) изабере Милоша Мирковића.

У Београду, 26. 01. 2026. године

Др Биљана Чубровић, редовни професор, председник Комисије
Филолошки факултет, Универзитет у Београду

Др Ненад Томовић, редовни професор
Филолошки факултет, Универзитет у Београду

Др Лидија Беко, редовни професор
Рударско-геолошки факултет, Универзитет у Београду

ДОДАТАК 1: Анализа превода Закона о правозаступницима из 1862. (објављен 2024. године)

Пример 1 – Наслов закона

Превод *LAW ON ATTORNEYS from 1862* за „ЗАКОН О ПРАВОЗАСТУПНИЦИМА из 1862“ је погрешан јер термин *attorney* носи савремену англоамеричку конотацију лиценцираног адвоката, што не одговара функцији правозаступника у Србији 1862. године. На тај начин се губи историјски и правни смисао појма. Коришћењем *attorney* уводи се: **институционални анахронизам, погрешан правни концепт** и неадекватно изједначавање са англоамеричким системом. Прецизан и адекватан превод је *Law on Legal Representatives (1862)*, а „правозаступник“ треба преводити као *legal representative*.

Пример 2, стр. 4

Оригинал на српском:

Основне идеје, циљеви и институти закона чинили су основу свих потоњих и опстали су и у позитивном закону али и у упоредном законодавству.

Споран превод:

The fundamental ideas, aims and institutions of the Law constituted the basis for all subsequent laws and have been retained both in legal positivism and comparative law.

„Институти закона“ је погрешно схваћено и преведено на енглески. У српском, у континенталној правној традицији „институт“ значи нормативно уређен правни механизам, конструкцију и односи се на апстрактне правне концепте. *Institutions of the law* је погрешан превод јер се односи на институције, организације, а не норме. Тачан превод је *institutes of the law*. Превод *legal positivism* за „позитивни закон“ је потпуно нетачан јер уноси појам правне филозофије уместо конкретног правног акта. „Позитивни закон“ означава стварни, важећи закон који се примењује у пракси, а не теоријску доктрину. Прецизни и исправан превод је *positive law*, који јасно разликује важеће право од природног права или теоријских конструкција. *Legal positivism* је теорија права, а позитивни закон у српском односи се на конкретан важећи закон. *Comparative law* је студија или дисциплина, док српски каже „упоредно законодавство“, тј. правни системи других држава.

Прецизан превод:

The fundamental ideas, aims, and institutes of the law formed the basis for all subsequent legislation and have persisted both in positive law and in comparative legislation.

Пример 3, стр. 7: ЧЛАН I

Оригинал на српском:

Закон о правозаступницима ступа у живот 1. маја текуће 1862. године; по чему ће се од тога дана сматрати да су укинуте све уредбе и наредбе, које су год до сада о овом предмету, о којем је реч, издате било од законодавне, било од административне власти.

Споран превод:

The Law on Attorneys shall enter into force on May 1 of the current year, 1862, whereupon all directives and orders relating to the subject matter in question which have been issued until this point, whether by the legislature or the administrative branch, shall be regarded as having been repealed.

Превод *directives and orders* за „уредбе и наредбе“ је нетачан. Термин *directives* се преводи као „директиве“. Терминолошки исправан превод за „уредбе“ је *regulations*. Превод *administrative branch* за „административне власти“ је погрешан јер у савременом енглеском означава структурну грану власти (нпр. извршну, законодавну или судску), а не конкретне управне органе. У 19. веку у Србији „административне власти“ се односе на стварне управне органе и носиоце овлашћења, а не на апстрактну „грану“. Прецизни и терминолошки исправан превод је *administrative authorities*, који тачно преноси функцију и улогу ових органа у историјском и правном контексту.

Прецизан превод:

The Law on Legal Representatives shall enter into force on May 1, 1862, from which date all regulations and orders relating to the matter in question that have been issued up to this date, whether by the legislature or by the administrative authorities, shall be deemed repealed.

Пример 4, стр. 10: § 2.

Оригинал на српском:

Овај испит нису дужни полагати они, који су редовно свршили правне науке и поред тога код ког овоземаљског правозаступника бар за три године вежбали се, или бар две године служили код земаљских судова или код министарства Правосуђа, а дошли су до звања Начелника или Секретара.

Споран превод:

Those who have completed legal studies regularly and have, in addition, worked as apprentices under an earthly attorney for at least three years, or those who have served in earthly courts or the Ministry of Justice for at least two years, and have acquired the title of Chief or Secretary, shall not be obliged to take this examination.

У преводу одредбе којом се лица ослобађају обавезе полагања испита појављује се више озбиљних терминолошких, стилских и концептуалних проблема. Израз *completed legal studies regularly* представља калк са српског и стилски је неадекватан у правном енглеском, где је прихватљивија формулација *duly completed their legal studies*. Употреба

синтагме *worked as apprentices* погрешно смешта правну обуку у занатски регистар и не одражава академску и професионалну природу правничког образовања. Посебно је проблематична синтагма *under an earthly attorney*, која комбинује лексички неупотребљив придев *earthly* и институционално анахроничан појам *attorney*, чиме се српски правни систем 19. века неосновано прилагођава англоамеричком моделу. Исти проблем јавља се и у изразу *served in earthly courts*. Превод *earthly courts* за „земаљски судови“ је потпуно погрешан. У српском тексту из 1862. године „земаљски“ не значи буквално „на Земљи“, већ се односи на државне или националне судове. *Earthly courts* звучи гротескно и може имати религиозну конотацију („небески“ насупрот „земаљским“), што ствара потпуно погрешан утисак о закону. Прецизан и јасан превод је *all national courts* или *all courts in the country*. Даље, формулација *the title of Chief* уводи погрешну појмовну категорију, будући да *chief* у енглеском нема утврђено значење управне или правосудне функције, а *title* не одговара појму службеног звања из оригинала. Сви ови елементи указују на системско неразумевање историјског правног контекста и правног регистра изворног текста.

Прецизан превод:

This examination shall not be required of those who have duly completed their legal studies and who, in addition, have either trained for at least three years under a legal representative practising in the country, or have served for at least two years with national courts or with the Ministry of Justice, having attained the rank of Head or Secretary.

Пример 5, стр. 12: § 6. – „испит правозаступнички“

Превод *attorney's admission examination* за „испит правозаступнички“ је погрешан јер уноси савремени амерички концепт лиценцираног адвоката који није постојао у Србији 1862. године. Овим преводом се имплицира постојање институционализованог испита по англоамеричком моделу, што историјски и правно није тачно. Прецизнији превод је једноставно *legal representative's examination* који тачно преноси функцију и улогу овог испита у контексту 19. века.

Пример 6, стр. 12: § 7.

Оригинал на српском: ...Министарство Правосуђа расписаће конкурс,

Споран превод: ... *the Ministry of Justice shall make a call for competition,*

Очигледна грешка је фраза ***shall make a call for competition***, која представља нетачну и неприродну колокацију у енглеском језику. Адекватан израз у овом контексту је ***announce a call for applications/issue a call for applications***. Ако бисмо хтели да користимо реч *competition*, колокација би била ***open a competition***.

Пример 7, стр. 12: § 8.

Оригинал на српском:

Онај који би то право тражио, било поводом расписаног конкурса, било по сопственој побуди, мора се ради тога обратити Министарству Правосуђа с молбом, у којој ће

провереним сведочанствима доказати, да има сва она својства, која су у § 2. овога Закона прописана.

Споран превод:

A person who might claim that right, whether due to the competition or personal impulse, must address the Ministry of Justice for that reason by filing an application, wherein he shall prove with verified documents that he possesses all of those qualities stipulated by § 2 of this Law.

У преводу § 8. уочава се више системских проблема који произлазе из непоштовања правног регистра, историјског контекста и семантичке структуре изворног текста. Најпре, конструкција „онај који би то право тражио“ погрешно је интерпретирана употребом модалног глагола *might*, чиме се у текст уводи значење могућности и неизвесности које у оригиналу не постоји. Грешка је **семантичка и прагматичка** јер уводи непостојећу модалност. У законодавном дискурсу овај кондиционал има нормативну, а не епистемолошку функцију, те га је потребно превести формулама типа *any person who seeks / would seek that right*. У овом контексту превод ***claim that right*** је погрешан јер би значео да лице већ има то право и само се на њега позива, док оригинал говори о лицу које право тек треба да стекне подношењем молбе и доказивањем услова. Ради се о разлици између **права које се тражи** (*seek*) и **права на које се позива** (*claim*). Даље, превођење израза „расписан конкурс“ као *competition* термилошки је неадекватно у овом контексту. Иако *competition* у енглеском може означавати конкурс, у правно-административном регистру адекватнији еквиваленти су *a published call for applications* или *a public call*. Израз „по сопственој побуди“ преведен је колоквијалним и семантички непримереним решењем попут *personal impulse*, чиме се неутрална правна формулација погрешно интерпретира као субјективни порив. Исправно решење је *on his own initiative*. Употреба конструкције *must address the Ministry of Justice* показује неразумевање административне колокације у енглеском, будући да се институцији не „обраћа“, већ јој се „подноси молба“ или „упућује захтев“. Коначно, изрази *verified documents* и *qualities* погрешно одражавају значење „проверених сведочанстава“ и „својстава“, која у правном дискурсу означавају формалне квалификације и доказе, а не општа документа или личне особине. Адекватнији термини су *authenticated certificates* и *qualifications*, док се глагол „*прописати*“ најпрецизније преноси конструкцијом *prescribed in § 2. of this Law*, а не *stipulated*, јер глагол *stipulate* на српском има значење „предвидети“.

Прецизан превод:

Any person who seeks that right, whether in response to a published call or on his own initiative, must for that purpose apply to the Ministry of Justice by petition, in which he shall prove, by duly authenticated certificates, that he possesses all the qualifications prescribed in § 2. of this Law.

Пример 8, стр. 15: §22.

Оригинал на српском:

Сваки правозаступник дужан је уопште поверене му послове сходно положеној заклетви марљиво и савесно отправљати, чувајући тајну повереног му посла.

Споран превод:

All attorneys are obliged to, in accordance with the oath they take, conduct the affairs entrusted to them industriously and conscientiously, keeping the secret of the affair entrusted to them.

Превод *conduct the affairs entrusted to them* је погрешан. *Affairs* је двосмислен појам (може значити романсу, приватне послове, скандал), а не формалне поверене дужности. Прецизније: *perform the duties entrusted to them. Keeping the secret of the affair entrusted to them* је двосмислено; оригинални текст мисли на одговорност и поверљивост за резултате поверених послова, а не „тајну“ у ужем смислу. Зато *the secret of the affair* читаоцу може створити погрешан утисак да правозаступник „чува неку мистерију или романсу“, што је потпуно ван контекста. Прецизније: *safeguarding the results of the entrusted work.*

Прецизан превод:

Every legal representative shall diligently and conscientiously perform the duties entrusted to him in accordance with his oath, safeguarding the results of the entrusted work.

Пример 9, стр. 16: § 24.

Оригинал на српском:

Правозаступник ће даље према приликама нарочито истраживати:

1. да ли има више њих лица, која би у тужби каквог учешћа имала;

Споран превод:

Further, an attorney shall, considering the circumstances, closely examine:

1. *whether there are multiple persons who might have standing in the complaint:*

Англоамерички термин ***standing*** значи нешто сасвим друго, право некога да уопште покрене тужбу пред судом (*locus standi*). То је доктрина модерног процесног права и нема везе са питањем **ко све учествује у спору** и мења значење „учешћа у тужби“ у „право да се уопште тужи“. Фраза ***standing in the complaint*** је **непостојећа** у правном енглеском и никада се не јавља ни у старим ни у модерним текстовима. У 19. веку у српском праву „**тужба**“ значи формални парнични поступак. ***Complaint*** у енглеском означава поднесак, често у кривичном или управном контексту, и не покрива исто значење. **Тужба** у XIX веку је ***action / lawsuit / claim***. Употреба модала ***might*** је овде потпуно погрешна, јер у енглеском уводи епистемичку несигурност, што је процена говорника, не правна квалификација. А српско: „**која би у тужби каквог учешћа имала**“, не значи „можда“, него: **која би, ако се утврди, била процесно релевантна као учесник у спору**. То је **нормативни кондиционал**, означава **потенцијални процесни статус који се тек утврђује**, али не изражава несигурност говорника. У правном енглеском се то преводи: ***who would be/who are parties to the action***, никада ***who might have standing in the complaint***.

Прецизан превод:

The legal representative shall further, according to the circumstances, in particular examine:

- 1. whether there are several persons who **who would be parties to the action**;*

Пример 10, стр. 19: § 32.

Оригинал на српском:

Осим тога, мора да избегава празне и излишне речи, које ништа ствари не доприносе.

Споран превод:

Additionally, he must avoid empty and hackneyed vocabulary which does not contribute to the matter.

Термин **vocabulary** није сасвим прикладан у овом контексту. Оригинални текст се односи на **празне и излишне речи**, тј. стилске и семантичке јединице у писању, а не на речник као скуп речи. Прецизније би било користити **words** или **phrases: empty and superfluous words/phrases**. Реч **hackneyed** има значење општепознато и банално, што није сасвим исто као „излишно“ у оригиналу. **Superfluous** боље преноси значење српског текста.

Прецизан превод:

Additionally, he must avoid empty and superfluous words that add nothing to the case.

Пример 11, стр. 21: § 39.

Оригинал на српском

Колико год пута суд осуди парничара на накнаду трошкова, свагда ће у том случају бити дужан награду и трошкове правозаступника противне стране у пресуди умерити, ако нађе да су претерани.

Споран превод:

*However many times **the court** rules that a litigant is to reimburse the costs, **he** shall always be obliged to determine the reward and fees of the opposing party's attorney if **he** finds that they are exaggerated.*

Субјекат радње је померен са суда на парничара (*he shall... determine*). У оригиналу суд одлучује о умеривању, а не странка. Израз „Колико год пута суд осуди парничара на накнаду трошкова...“ не односи се на пуко утврђивање или декларативну одлуку суда. Реч је о процесној, обавезујућој судској одлуци којом се странка изричито обавезује да плати трошкове поступка. Формулација „осудити на накнаду трошкова“ значи да суд изриче правну обавезу, а не да само констатује да би неко требало да плати. У српском тексту кључна реч је „умерити“. Она не значи „одредити“, већ **умерити, односно свести на правичну меру, смањити ако је претерано**. Преводилац је ту кључну правну идеју

потпуно изгубио употребом глагола *determine*, који означава пуко одређивање, а не контролу и редукцију. Тако се у преводу брише механизам судске заштите од прекомерних хонорара који је централна сврха ове норме. Реч *reward* у енглеском језику значи награду у смислу бонуса, признања или премије, а не законом утврђену накнаду за професионалну услугу. Зато она не одговара правном значењу речи „награда“ у овом контексту. Са друге стране, *fees* поново означава хонорар, односно накнаду за рад, па тиме дуплира исту ствар уместо да буде упарено са *expenses/costs* (трошковима). На тај начин се губи правна структура трошкова поступка, која у оригиналу прави разлику између хонорара правозаступника и његових стварних трошкова. *Reward* је погрешан термин за накнаду правозаступника; исправно је *fees*. *Fees* за „трошкове“ није адекватно; стандардни термин је *costs/expenses*. *Exaggerated* за „претерани“ није термилолошки исправно; треба *excessive*.

Прецизан превод:

*However many times **the court** orders a litigant to pay costs, **it** shall in every such case be obliged to moderate in the judgment the fees and expenses of the opposing party's legal representative, if **it** finds them excessive.*

Пример 12, стр. 21: § 40.

Оригинал на српском:

Кад дође до тога, кад се награда правозаступника мора умерити, онда се ова неће умерити по броју табака или рочишта, него по уобичајеној заслуги правозаступника.

Споран превод:

In such circumstances, when an attorney's reward needs to be determined, this shall not be done on the basis of the number of pages or hearings, but in accordance with the attorney's usual royalties.

Лексема *royalties* у енглеском језику означава **ауторске, издавачке или музичке накнаде**, односно накнаде које се плаћају за коришћење ауторских права, и нема значење накнаде за правне услуге. У изворном тексту израз „**уобичајена заслуга правозаступника**“ односи се на **вредновање рада и професионалног ангажмана**, а не на ауторске приходе. Због тога је употреба *royalties* семантички и правно нетачна. У овом правном контексту одговарајући преводи су: *customary merit/customary remuneration*.

Прецизан превод:

In such cases, when a legal representative's fee must be assessed, it shall not be determined by the number of pages or hearings, but according to the legal representative's customary remuneration.

Пример 13, стр. 22: § 41.

Оригинал на српском:

Исто тако сваки правозаступник дужан је по одлуци закона о стечајном поступку заступати и стечајне масе.

Споран превод:

Likewise, all attorneys are also obliged to represent insolvency estates, in accordance with the Law on Insolvency Proceedings.

Употреба синтагми *insolvency estates* и *Law on Insolvency Proceedings* представља модернизацију правне терминологије и временско-појмовни помак у односу на оригинал, у коме се говори о *стечајним масама* у оквиру историјског стечајног законодавства. *Insolvency estates* је термин **модерног корпоративног и комерцијалног права**. Оригинал говори о **стечајним масама** у историјском контексту, не о савременом *insolvency regime*. Овај **временско-појмовни помак** је неконзистентан са употребом термина *bankruptcy*, који се на више места у тексту користи и за превођење речи „банкротство“ и за превођење речи „стечај“, стр 11, § 3. У конкретном **контексту 19. века**, „стечај“ и *bankruptcy* су **фактички еквиваленти**. Не би се користио савремени термин *insolvency* јер није био у службеној употреби. Оваквим преводом нарушава се историјски, институционални и правни контекст изворног текста.

Прецизан превод:

Likewise, each legal representative shall be required, under the Law on Bankruptcy Proceedings, to represent bankruptcy estates.

Пример 14, стр. 22: § 42.

Оригинал на српском:

Пошто правозаступник мора за прописане таксе код суда сам јемчити,

Споран превод:

Insofar as an attorney must vouch for the prescribed fees in court by himself,

Превод *Insofar as an attorney must vouch for the prescribed fees in court by himself* је погрешан из два разлога. Прво, **to vouch for** у енглеском значи „потврдити, дати препоруку“ и нема значење финансијске гаранције већ више неформално, свакодневно значење и није адекватан у законима. У српском 19. века „јемчити“ значи бити гарант, одговарати својом имовином. Друго, **Insofar as** је логички нетачно јер значи „уколико“, и уводи **условну, ограничену ситуацију**, а не узрок. У оригиналу „Пошто“ има узрочно значење („будући да“, „јер“). **By himself** је буквалан превод. У оригиналу се мисли на правну одговорност или лично руковођење, а не да физички ради сам. Боље је *personally* у правном смислу.

Прецизан превод:

Since the legal representative must personally guarantee the prescribed court fees

Пример 15, стр. 23: §44.

Оригинал на српском:

Мањи преступи правозаступника казниће се или опоменом, или укором, или новчаном казном до 10 талира, која ће се наплатити у корист државне касе;

Споран превод:

Minor infractions committed by attorneys shall be penalized by means of a warning, a rebuke, or a fine amounting to 10 thalers, which shall be charged for the sake of the state budget;

Израз „мањи преступи“ је преведен као *minor infractions*. Иако је то на први поглед прихватљиво, проблем је што у српском правном језику тог доба „преступ“ означава дисциплински или професионални прекршај у оквиру статуса правозаступника, а не мање административне или правне прекршаје. Енглески *infraction* је сувише општ и разводњава дисциплинску природу ове одредбе. Прецизније би било говорити о *minor offences*. Превод *charged for the sake of the state budget* је погрешан. Овде је значење изобличено. „У корист државне касе“ значи да новац иде у **државну благајну**, односно у државни трезор. *For the sake of the state budget* значи „ради државног буџета“, као да је сврха казне морална подршка буџету, а не да је новац правно усмерен у одређени фонд. **Правни и стандардни термин у енглеском је: *paid into the state treasury***. Овај израз се користи у законима, правилницима и службеним текстовима за уплату новца у државну касу.

Прецизан превод:

Minor offenses of legal representatives shall be punished with a warning, a rebuke, or a fine of up to 10 thalers, which shall be paid into the state treasury;

Пример 16, стр. 24: § 49.

Оригинал на српском:

Ако се правозаступнику судском пресудом одузме право заступања парничара,

Споран превод:

If an attorney's right to represent litigants is taken away by a court decision,

Превод дела §49 који гласи ***the right is taken away by a court decision*** је проблематичан из више разлога. Пре свега, израз ***taken away*** је превише неформалан и свакодневан за правни текст; у законима се користе формални и стандардизовани термини попут ***revoked***, који прецизно означава формално укидање права. Друго, ***court decision*** није сасвим тачан, јер оригинални текст говори о коначном судском акту – **судској пресуди**; Превод *court decision* је недовољно прецизан јер обухвата различите судске акте, а не

конкретно пресуду. Прави превод је *judgment*, који тачно означава формални акт суда којим се одлучује о правима и обавезама страна у конкретном спору.

Прецизан превод:

If a legal representative's right to represent a litigant is revoked by a court judgment,

Пример 17, стр. 25: § 52.

Оригинал на српском:

Оптуженом правозаступнику морају се при његовом саслушању све против њега наведене околности и доказна средства саопштити, и његов одговор у протокол унети. Али пре него што би се од њега узела последња одбрана, мора му се дозволити да под надзором суда може прегледати и акта, која се тичу ислеђења.

Споран превод:

During his hearing, all charges and evidence against an accused attorney must be communicated to him, and his response must be noted in the record. But before he makes his closing statement, he must be allowed to, under the court's supervision, examine the acts pertaining to the investigation.

Израз „све против њега наведене околности“ погрешно је превести као *charges*, јер тај термин обично значи кривичне оптужбе. У оригиналу није реч о кривичном делу, већ о дисциплинским или професионалним неправилностима. Прецизније је рећи *circumstances alleged against him* или *alleged offenses*. Даље, *closing statement* је амерички термин који се користи у суду за завршну реч странке у процесу. У закону о правозаступницима, реч је о дисциплинском саслушању, па „последња одбрана“ треба превести као *final defense* или *final statement in his defense*. Превод *examine the acts* је дослован и погрешан. Реч *acts* у енглеском обично значи „законски акт“ или „дело/чин“, што не одговара правном смислу документа. Тачно је рећи *inspect the documents relating to the case* или *review the case files*, јер је реч о конкретним списима која се односе на предмет дисциплинског поступка. У оригиналном преводу *to* стоји пре *under the court's supervision*, што је синтаксички неправилно. Исправно је: *he must be allowed, under the court's supervision, to inspect the documents...* – најпре услов/ограничење, па инфинитив.

Прецизан превод:

During his hearing, all circumstances and evidence alleged against the accused legal representative must be presented to him, and his response must be entered into the record. However, before his final defense is taken, he must be allowed, under the court's supervision, to inspect the documents relating to the case.

На крају анализе превода наглашавамо да су ово само неки одабрани примери проблематичних места у преводу текста и да они не обухватају све пропусте у преводу целокупног текста, већ служе као илустрација појединих системских проблема у преводилачком поступку.

Анализа наведених примера показује систематски проблем у приступу превођењу: преводилац се ослања на површинску, формалну лексичку еквиваленцију, без разумевања историјског, институционалног и правног контекста изворног текста. Такав приступ доводи до низа термиолошких и концептуалних грешака које не само да нарушавају језичку прецизност, већ мењају и правни смисао норми.

Тако се специфични појмови српског права 19. века, као што су **правозаступник**, **правозаступнички испит**, **стечајне масе**, често преводе савременим англоамеричким терминима *attorney*, *attorney's admission examination*, *insolvency estates*, уводећи анахрони институционални концепт који у време настанка закона није постојао. С друге стране, неки изрази су превише дословно преведени **акта** – *acts*, **награда** у смислу **накнада**, **хонорар** – *reward*, **земаљски судови** – *earthly courts*, **овоземаљски правозаступник** – *earthly attorney*, што ствара збуњујућу или нетачну терминологију. Слично томе, употреба речи као што су *royalties*, *directives*, *verification*, показује непознавање стандардне правне терминологије енглеског језика, јер њихова значења у потпуности одступају од смисла оригиналног текста.

Посебно је проблематично што поједини преводи доводе до померања субјекта правне радње, као у случају одредбе о умеривању трошкова, где се одлучивање погрешно приписује странци у поступку, а не суду. На тај начин превод не само да је нетачан, већ и правно опасан, јер мења норму и њено дејство.

Сви ови примери заједно јасно показују да прецизан правни превод не може бити заснован на речнику и интуицији, већ захтева дубоко разумевање правног система, историјског контекста и функције појмова унутар норме. Без тога, превод постаје формално „тачан“, али суштински погрешан – и као језички, али и као правни текст.

Мишљења смо да овај превод пати од систематског анахронизма, неразумевања историјског правног контекста, механичког ослањања на савремене англоамеричке термине, занемаривања институционалне специфичности српског права XIX века, употребе нетачних и неидиоматских колокација на енглеском, буквалистичког превођења, као и од непознавања полисемије кључних појмова у српском и енглеском језику.

ДОДАТАК 2: Подаци о наслову Закона о правозаступницима на енглеском језику у ЦИП запису и дигиталном репозиторијуму Народне библиотеке Србије

plus-legacy.cobiss.net

База података Ново претраживање Мој профил Графичка тема Помоћ

Претраживање Погодак

СВЕ библиотеке (узајамна библиографско-каталожка база података COBIB.SR)

Међубибл. поз. Број позајмица

Основни подаци **Детаљни подаци**

Закон о правозаступницима из 1862 = Law on attorneys from 1862 Srbija (do 1918)

Врста грађе - закони ; одрасли, озбиљна (није лепа књиж.)
Издавање и производња - Београд : Адвокатска комора Србије, 2024
Језик - српски, енглески
ISBN - COBISS.SR-ID - 156424713

Претражи даље
Аутор [Радовић, Александар = Radović, Aleksandar | Srbija](#)
Остали аутори [Делибашић, Вељко, 1967- = Delibašić, Veljko, 1967-](#)
Теме [Адвокатска комора Србије \(Београд\)](#)

Дигитални садржаји dCOBISS

Фондови по библиотекама

Библиотека/институција	Место	Акроним	За позајмицу	Други фондови
Библиотека "Браћа Настасијевић", Горњи Милановац	Горњи Милановац	ББНГМ	ван библиотеке 1 прим.	
Библиотека "Вук Караџић", Ковин	Ковин	КОВИН	ван библиотеке 1 прим.	

d.cobiss.net

Закон о правозаступницима из 1862; Law on attorneys from 1862; Law on Attorneys From 1862 :: COBIS... IMG_20250129_0001.jpg 1,272x1,752 pixels

